

PŘÍRODOVĚDA

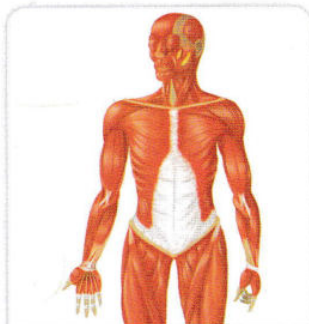
Lidské tělo

- výchova ke zdraví

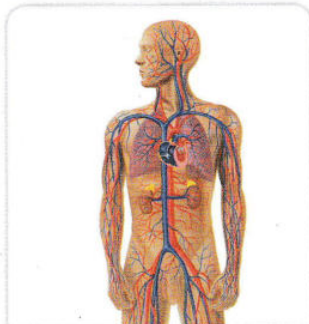
Lidské tělo je velmi **složitě**. Uvnitř těla je mnoho **orgánů**, např. srdce, mozek, plíce a žaludek. Orgány jsou přizpůsobeny tomu, aby v těle člověka plnily **různé úkoly**. Jsou součástí **orgánových soustav**, např. plíce jsou součástí dýchací soustavy. Orgánové soustavy navzájem **spolupracují**.

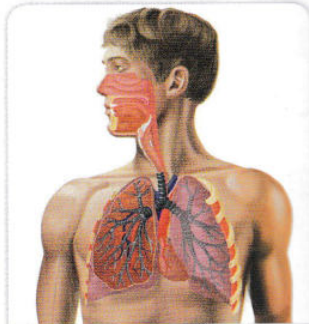
opěrná soustava (kostra)

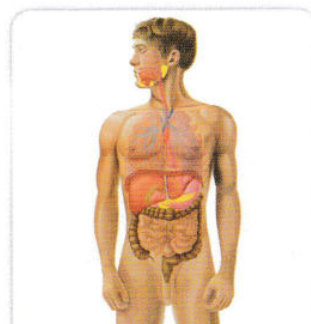
svalová soustava

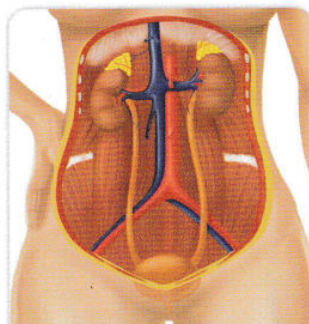
oběhová soustava

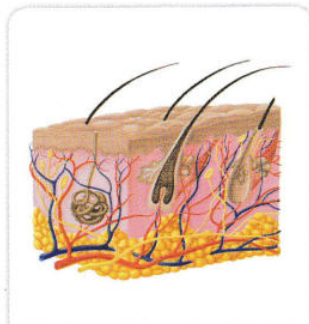
dýchací soustava

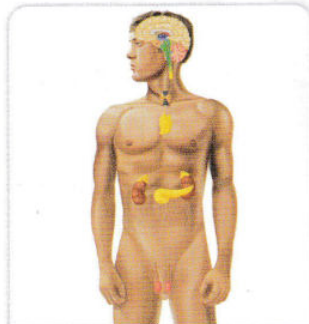
trávicí soustava

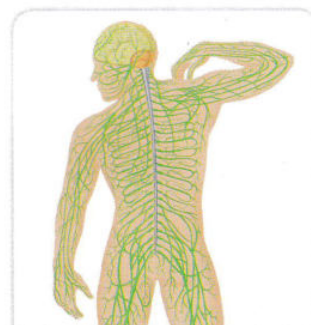
vylučovací soustava

kožní soustava

hormonální soustava

nervová soustava

smyslová soustava

rozmnožovací soustava

muž

žena

🧩 Co by se stalo, kdyby některý z orgánů odmítl spolupracovat s ostatními? Zkuste si ve dvojicích nebo skupinách zahrát scénku: „Hádka orgánů“. Jeden orgán odmítá pracovat, ostatní ho přesvědčují, že to není dobrý nápad.

Lidské tělo se skládá z mnoha orgánů (např. plíce), které tvoří orgánové soustavy (např. dýchací soustavu). Jednotlivé orgánové soustavy navzájem spolupracují.

CHRÁNÍME SI ZDRAVÍ

Pro naše zdraví je důležité, v jakém prostředí žijeme, ale také jak o své tělo pečujeme.

V kapitolách o lidském těle jste si povídali, jak a proč je nutné o orgánové soustavy našeho těla pečovat. Každý z vás byl někdy nemocný nebo utrpěl úraz. Popište, jak k tomu došlo.

Přečtete si vyprávění dětí a s pomocí svých znalostí a vlastních zkušeností vysvětlíte, jak měly uvedené osoby předejít nemoci nebo úrazu.

„Můj malý bráška si hrává v parku na pískovišti. Když má hlad, často zapomíná, že si před jídlem musí umýt ruce. A tak onemocněl žloutenkou.“

„Sestra měla chřipku. Během pár dnů jsem se od ní nakazil i já.“

„Spolužák si při hře na honěnou zvrtnul kotník.“

„Můj kamarád se nepřevlékal a chodil v jednom oblečení třeba i týden. Jednoho dne zjistil, že má na těle vyrážku.“

„Máma se letos opalovala tak, že si spálila kůži. Na kůži se jí udělaly puchýře a bylo to moc bolestivé.“

„Zpotil jsem se při fotbalu. V mokré tričce jsem zůstal celé odpoledne, a tak jsem se nachladil.“

„V parku jsme pod keři našli injekční stříkačku. Paní učitelka říkala, že těchto stříkaček se nesmíme dotýkat, protože mohou být zdrojem nákazy nebezpečné nemoci AIDS.“

„U nás ve škole jeden starší spolužák ubližuje mladším.“

„Nepřavidelně jím a často sním jen to, na co mám právě chuť. Trpím pak bolestmi žaludku a průjmami.“

„Strýc hodně kouří. Máma ho vždy upozorňuje na nebezpečí onemocnění rakovinou.“

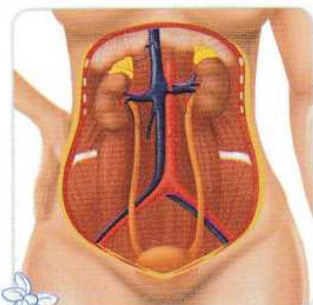
„Často nenosím aktovku na zádech. Táta se zlobí, že bych měl víc dbát na správné držení těla, jinak budu trpět bolestmi zad.“

„Nejraději bych pořád jedla nějaké sladkosti, například tu čokoládu, co pořád ukazují v televizní reklamě. Máma říká, že ji pořád jíst nemůžu. Ale proč? V televizi přece tvrdili, že je zdravá!“

ZDRAVÍ JE PRO KAŽDÉHO Z NÁS TO NEJCENNĚJŠÍ.

Odpovězte na otázky pod obrázky a fotografiemi, vypracujte úkoly. Vše zapisujte do sešitu a společně zkontrolujte. Za správnou odpověď si připočítejte borůvku. Vyhrává ten, kdo cestou nasbírá nejvíce borůvek pro medvěda.

1. Kde vzniká moč?

2. Jak správně pečujeme o nehty a vlasy?

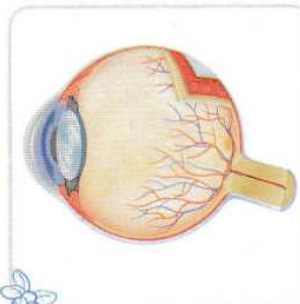
3. Jaký význam má nervová soustava?

4. Jak poskytnete první pomoc při mdlobě?

5. Vyjmenujte lidské smysly.

6. Co je škodlivé pro naše oči?

7. Jaký význam má ucho?

8. Co škodí našemu sluchu?

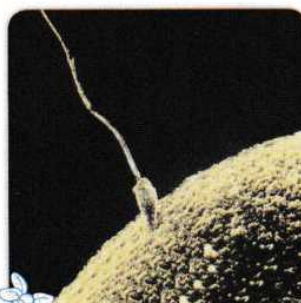
9. Jaký je význam hormonální soustavy?

10. Jak se nazývají ženské pohlavní buňky?

11. Jak se nazývají mužské pohlavní buňky?

12. Co je oplození?

13. Jak by se měla chovat těhotná žena?

14. Kterými obdobími projde člověk do šesti let věku?

Člověk roste a vyvíjí se

Lidé procházejí během svého života určitými **vývojovými stadii**. V jednotlivých etapách života jsou odlišné jejich potřeby a životní projevy (dýchání, přijímání potravy, pohyb a další znaky života).

Můj bráška je ještě u mámy v bříšku. Z malého oplozeného vajíčka se v těle mámy vyvíjí po dobu devíti měsíců. Už teď dokáže rozbalit své tělo ze schoulené polohy. Potravu a vodu přijímá z mámina těla prostřednictvím pupeční šňůry. Postupně se mu utváří v těle všechny orgánové soustavy.

Lidský plod v těle matky viditelný ultrazvukem

Moje sestřička se narodila včera. Musela to pro ni být velká změna, když se poprvé samostatně nadechla.

Novorozenec

Naše Jana je kojencem. Pije mateřské mléko. Pomalu dokáže ovládnout pohyby hlavy, ramen a rukou. Už vnímá svět kolem sebe, napodobuje různé zvuky, umí se i usmát. Máma říká, že se začíná vyvíjet ve skutečnou osobnost.

Kojenec

Naše mimino se umí převalovat. Je už schopné sedět zpráma bez podpory. Můj bráška se učí chodit a běhat. Zvedáním a nošením svého neustále rostoucího těla rychle zesílí. Prozkoumává všechny věci ze svého nejbližšího okolí. Často mě napodobuje. Seznamuje se s hračkami. Při hraní začíná stále lépe zvládat pohyby svého těla. Brzy se naučí vyslovovat první slůvka, začne kreslit, dokáže se sám zabavit.

Batole

Můj malý bráška chodí do školky. Umí už bezpečně chodit i běhat, vyhnout se překážkám, sedět v podřepu, skákat nebo třeba jezdit na tříkolce. Je stále odvážnější a sebejistější, stále víc se osamostatňuje. Rozvíjí se mu představivost. Napodobuje dospělé, začíná prosazovat své potřeby. Učí se udržovat čistotu a pořádek.

Předškolák

novorozenecké období (0–28 dnů)

kojenecké období (29 dnů – 1 rok)

období batolete (1–3 roky)

předškolní věk (3–6 let)

mladší školní věk (6–11 let)

starší školní věk (12–14 let)

období dorostového věku (15–18 let)

dospělost (18–60 let)

stáří (nad 60 let)

